

LAUDÁCIÓ

Farkas István méltatása
a JUSTITIA REGNORUM FUNDAMENTUM Díj
átadása alkalmából

„Csak az élet tiszteletére alapozott, értékalapú cselekvés és a mértékletes életmód általánossá válása ad esélyt, hogy értelmesen, boldogan tudjunk élni és megőrizzük természeti és társadalmi erőforrásainkat az utánunk jövő nemzedékeknek”. Akár az ombudsmani hivatalban a jövő nemzedékek érdekeiért munkálkodó biztoshelyettes és munkatársai küldetésnyilatkozatának kulcsmondata is lehetne Farkas Istvánnak, a Magyar Természetvédők Szövetsége ügyvezető elnökének, majd társelnökének az MTVSZ fennállásának 30 éves jubileumi ünnepségén elhangzott ezen megállapítása.

Ez a mondat nem csupán igaz és lényeglátó, nem csak érzékletesen fogalmazza meg azt, hogyan lehetne kimenekülni az emberiséget egyre inkább csapdába ejtő, az ember létalapjául szolgáló természetet kizsákmányoló gazdasági-társadalmi berendezkedés zsákutcájából; de hiteles is. Mert aki mondja, az az életét tette fel rá, hogy családjával és munkaközösségében mindezt megvalósítsa, mintát adva egyéneknek és közösségeknek a jövő nemzedékek érdekeit óvó értékalapú cselekvésre, mértékletes életvitelre. Így vált a hazai környezetvédelmi szakma és mozgalom meghatározó személyiségévé, szerzett megbecsülést a zöldmozgalomban és az együttműködő partnerek széles körében egyaránt.

Farkas István vegyészmérnöki diplomája és PhD fokozatának megszerzése után különböző budapesti környezetvédelmi szervezeteknél dolgozott. Munkásságának középpontjában a közösség, sőt a közösségek közössége áll, amelyhez pályája korai szakaszában csatlakozott, s amelynek értékeit magáévá tette, majd később ügyvezető elnökként híven megőrizte és tovább gazdagította. Ez a közösség a szervezeti erejét, szakmai megbecsültségét, szerteágazó tevékenységét tekintve is az egyik legtekintélyesebb hazai környezetvédő civil szervezet, a Magyar Természetvédők Szövetsége, amellyel Farkas István neve összeforrott, s amely ezáltal az elismerésnek voltaképpen társ-kitüntetettje.

Az MTVSZ ernyőszervezetként az ország minden régiójában tevékenykedő helyi, regionális és országos ügyekben aktív civil szervezetek munkáját fogja össze és koordinálja. Farkas István vezetői munkája során megőrizte a családi együttműködés légkörét, a kétirányú információáramlás biztosításával, jó gyakorlatok megosztásával és képzések révén segítette a helyi szervezetek munkáját. Az MTVSZ az ő vezetése alatt – a környezetvédelmi aprómunka fontosságát fel- és elismerve, tagszervezeteiben azt országsszerte gyakorolva – a környezeti problémák végső okára, életmódunk fenntarthatatlan voltára is rá akarta irányítani a döntéshozók és az állampolgárok figyelmét. „Nem technikai vagy felszínes politikai megoldásokban hiszünk, hanem szükségét érezzük gondolkodásunk, erkölcsünk és velük együtt termelési és fogyasztási rendszerünk gyökeres átalakításának”. Az MTVSZ célja a természet egészének védelme és a fenntartható fejlődés megvalósulásának elősegítése. „Az anyagi értékek elsőbbsége helyett az egyetemes emberi értékeket kell előtérbe helyezni”.

Közösségi akcióik és lobbizásuk biztos alapjául a tudomány, a közigazgatás, a gazdasági szféra vezető képviselőivel együttműködésben megrendezett szakmai rendezvények hosszú sora, valamint színvonalas tanulmányok, kiadványok szolgálnak. A szemléletformálásban további fontos eszközük a környezeti nevelés gyakorlatban történő megvalósítása tagszervezeteik révén.

Az MTVSZ a verseny, a gazdasági növekedés, a globalizáció, az egyén korlátlan szabadsága helyett, amelyek az egyén közösségtől való elidegenedését erősítik, az együttműködés, a fenntarthatóság, az elővigyázatosság, a helyben történő boldogulás, a másokért és a környezetért viselt felelősség, a nagylelkűség és a szeretet elsőbbségét hirdeti, mert ezek erősítik az emberek és a környezet harmóniáját.

Farkas István vezetésével az MTVSZ következetesen bírálta a környezet ügyét csupán infrastrukturális fejlesztési kérdésként kezelő, az EU-forrásokból finanszírozható néhány nagy környezetvédelmi beruházásra leszűkítő környezetpolitikát, amely nem törekszik kellőképpen a környezeti károk megelőzésére és a gazdaságfejlesztéssel összefüggő környezeti ártalmak csökkentésére, a fenntarthatóság felé való átmenet és a társadalmi igazságosság biztosítására, a természet és a természeti erőforrások megőrzésére, valamint a biodiverzitás csökkenésének megállítására.

Az MTVSZ Farkas István irányításával fenntartotta és erősítette széles körű nemzetközi kapcsolatrendszerét, s ennek révén a Föld Barátai tagszervezeteként, valamint az Európai Környezetvédelmi Iroda és más nemzetközi szervezetek társult intézményeként az európai környezetpolitika alakításában való részvételével is megbecsülést szerzett a hazai környezetvédelmi mozgalomnak. Szakmai együttműködést tartanak fent többek között a fenntartható fejlődés, a regionális- és energiapolitika, a nemzetközi pénzügyi intézmények zöldítése és az adóigazságosság, a mezőgazdaság és élelmiszerbiztonság, valamint a fejlesztéspolitika területén.

Uniós szinten a gazdaságpolitika fő rendezőelvének a szubszidiaritást ajánlják, amely a régiók és az országok önrendelkezését biztosítja és önálló képességét erősíti. Az MTVSZ kiemelt figyelmet szentel az éghajlatváltozás hatásai mérséklésének, a fenntarthatósági szempontok szakpolitikákba való integrálásának, a génmódosítás-mentes és természetbarát mezőgazdaság népszerűsítésének és támogatásának, a káros infrastruktúra- és ipari beruházások elleni fellépéseknek, továbbá az ifjúság környezeti nevelésének.

Farkas István szakmai felkészültsége, stratégiai látásmódja, közösségi szemlélete, kapcsolatteremtő képessége, az érdemi megoldásokat kereső kompromisszumkészsége olyan fontos nemzeti intézményekben segítette a környezeti, gazdasági és társadalmi érdekek harmonizálását, mint a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács és az Országos Környezetvédelmi Tanács, amelyek munkájában hosszú éveken át aktív szerepet vállalt. Mindig kiállt a részvételi demokrácia, a társadalmi párbeszéd erősítése, a civil szervezeteknek a döntéshozatalba való bevonása, a környezettudatosság növelése mellett. Irányítása alatt az MTVSZ a központi és helyi közigazgatás, a tudományos és egyetemi szféra számos szereplőjével tudott termékeny szakmai partnerséget kialakítani.

Az MTVSZ és Farkas István Hivatalunk rendszeres együttműködő partnere a fenntartható fejlődés központi kérdéseit tárgyaló szakmai konferenciák, szemináriumok szervezésében. Partnerségünk stratégiai jellegű, egymás törekvéseit kölcsönösen támogatjuk és elismerjük. Ez a kitüntetés ennek ünnepélyes kinyilvánítása, abban a reményben, hogy a jövő nemzedékek érdekében végzett közös munkánk a jövőben is tovább folytatódik.

Budapest, 2019. december 9.